

Til lovforslag nr. L 160. Skriftlig fremsættelse (16. december 1999)

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler).

(Lovforslag nr. L 160).

I mere end 150 år har staten ydet støtte til frie kostskoler. Folkehøjskolerne var den første kostskoleform, der modtog støtte. Senere fik efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler også offentlig støtte. Gennem lovgivning har staten fastlagt rammerne for støtten og overladt til skolerne selv at bestemme de ideer og holdninger, som den enkelte skole præger undervisningen og samværet med. Lovforslaget ligger i forlængelse af denne frihedstradition.

I december 1997 fremsatte min forgænger en redegørelse til Folketinget om folkehøjskolerne. Under drøftelserne i Folketinget i januar 1998 var der tilslutning til, at der blev nedsat et udvalg, der skulle drøfte højskolernes vilkår. Udvalget afleverede i april 1999 en rapport med forslag til ændrede vilkår.

Med dette lovforslag har jeg ønsket at følge højskoleudvalgets forslag i så stor udstrækning som muligt, så folkehøjskolerne, efterskolerne, husholdningsskolerne og håndarbejdsskolerne kan få vilkår, der gør det muligt at fortsætte det folkelige oplysningsarbejdet i de kommende år på nye tiders betingelser. Lovforslaget indebærer, at der også fremover vil være en bevilling til

nedsættelse af egenbetalingen på kurser af 12 ugers varighed og derover for folkehøjskoler samt husholdnings- og håndarbejdsskoler. Desuden vil der på de årlige finanslove blive afsat en særlig pulje, som disse skoler kan anvende til individuel nedsættelse af elevbetalingen med henblik på en mere målrettet elevrekruttering.

Lovforslaget fastholder, at skolernes hovedsigte er folkelig oplysning. I lovforslaget præciseres, at enkelte fag eller faggrupper kan have en fremtrædende plads, men aldrig på bekostning af den almene oplysning. Den brede almene oplysning skal således udgøre mindst halvdelen af den enkelte elevs undervisningstid. Som noget nyt foreslås, at en fri kostskole skal formulere sit eget værdigrundlag og bygge virksomheden på dette. Desuden rummer forslaget en række ændringer, der gør lovgrundlaget mere tidssvarende.

I de kommende år står samfundet over for store ændringer og udfordringer. Det er derfor vigtigt, at mennesker kan få styrket deres erkendelse og lyst og evne til at deltage aktivt i familie-, arbejds-, samfunds- og kulturlivet samt virke for mellemløst forståelse. Gennem et ophold på en fri kostskole er det hensigten, at deltagerne får styrket deres personlige, almene og faglige kompetencer, så de kan rustes til at imødekomme videnssamfundets krav og til deltagelse i den demokratiske udvikling.

I det jeg henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtigt og velvillig behandling i det høje Ting.